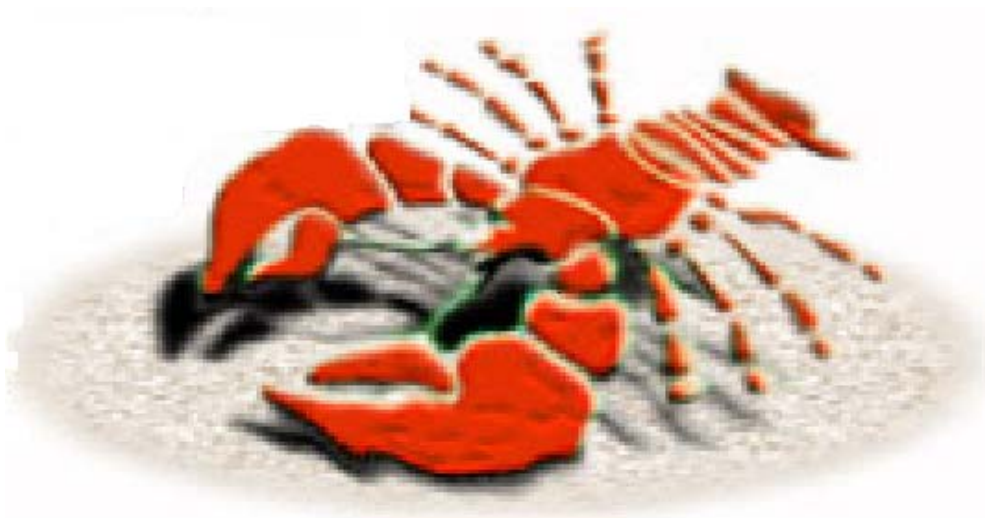

Östgöta Kräftprojekt

Information juni 2004

Information från Östgöta Kräftprojekt

Östgöta Kräftprojekt har under våren fortsatt enligt plan. Vi har svarat på frågor inför föreningsstämmor, och skickat information i möjligaste mån. Anmärkningsvärt är att det fortsätter med tillströmningen av nya intresserade, främst inom länet. Men intresset kring kräftor och rådgivning finns också på annat håll inom landet. Men projektet kan inte lägga projektmedel och projekttid på att bistå utanför Östergötland. Däremot har vi kunnat bistå en hel del utom projektet, med olika former av betald rådgivning, mest i form av föredrag, på speciella kräftkvällar eller vanliga föreningsmöten.

Kräftkonferensen i Motala

I februari hölls en välbesökt kräftkonferens i Motala. Vi hade samlat ett tungt startfält av föredragshållare, med de bästa vi kunde hitta. Omkring 75 deltagare slöt upp. Även här kom en handfull från andra delar av landet.

Vi fick veta en hel del om ny kunskap om kräftors föda. Vi fick också se spännande bilder från undervattenfilmning av kräftorna i Vättern. Därtill presenterade Göta Kanalbolag sina planer på att utveckla en kräfthamn i Motala, där man avser att kunna ta emot kräftor både från Vättern och övriga vatten runt om i länet. Man ska både kunna fungera som uppköpare av större och mindre partier, men även som säljare till grossister, övrig handel och direkt till konsument. Man räknar inte med att detta ska bli klart i år, men viss verksamhet i mindre skala kanske kan komma igång. Det kan bli något mycket värdefullt för länet. Verksamheten kommer att bedrivas av en entreprenör i Kanalbolagets lokaler.

Vad är på gång?

Jag har nu haft två träffar med LRF centralt och Sveriges Fiskevattenägareförbund. Syftet är att lägga grunden för en vidare diskussion om hur man kvalitetssorterar kräftor, och hur man tar upp en diskussion med de stora grossisterna. En samrådsgrupp kommer att inrättas, där diskussioner ska föras för att få en grund att gå vidare med.

Kräftfisketurismen

Nu är det dags att lägga grunden för höstens kräftfisketurism, om inte detta redan är gjort. Vi har en fin handfull med entreprenörer i länet som sedan några år är igång med korttidsupplåtelse av kräftfiske, i de flesta fall kopplat till mer eller mindre långtgående service. Denna verksamhet fungerar så vitt jag kan bedöma mycket väl, och ger mycket intäkter. Vissa anläggningar erbjuder kompletta paket med boende, mat, kräftburar och bete, bastu och annat trevligt. Verksamheten vänder sig till enskilda, familjer och företag. Enskilda önskar komma på helgerna, och företagen på veckorna.

Det viktiga är att man hittar sin egen nisch, och de förutsättningar man själv är bäst på, och vill lyfta fram. Det slutliga kilopriset på kräftorna är nog det som är minst viktigt. Man betalar för upplevelsen, och man vill ofta ha en hel del service och hjälp. Detta är alltså en verksamhet som kräver en hel del

engagemang, men det är ofta det som är roligt, och som ger de fina intäkterna.

Det viktiga är inte att kunden får riktigt mycket kräftor, utan att man får uppleva just själva fiskandet. Vid vissa anläggningar får man betala extra om man vill behålla kräftorna man fiskat. Jag har förmedlat en hel del förfrågningar kring detta, och har också själv provat flera av våra anläggningar, både privat och genom jobbet.

Utländska intryck

För att lära mig mer om kräftor, samt hålla ögonen på forskningsfronten, deltog jag i International Association of Astacus (internationella kräftföreningen), när de hade en träff i London. I de flesta länder har man ju inte samma intresse som vi för kräftor. Istället ägnar man mycket tid på att skydda inhemska bestånd, samt fortsätta kartläggningen av förekommande arter och deras ekologi.

På både den amerikanska och den australiensiska kontinenterna finns flera hundra olika kräftarter. En del arter lever nedgrävda på land, ner till där det är fuktigt. Där får man ute i en kohage kanske gräva ner till två meters djup, i något som mest liknar en mullvadshög, för att få tag på en kräfta. I Australien finns det kräftarter som lever i små klara strömmar i djungeln. Dessa studeras genom att man på natten från land står och observerar vad de har för sig. Men då det finns så många andra farliga djur i dessa djungler, finns även med en person som observerar observatören, så att han inte blir biten av ormar eller läskiga spindlar.

Bland mycket intressant kan man i alla fall lära sig, att båt och bur inte är en självklarhet i utrustningen för alla kräftforskare.

Våra östgötska kräftor drar till sig ett internationellt intresse. I september kommer en större finsk grupp på studiebesök, för att under två dagar lära sig hur vi jobbar med kräftor, som en del i landsbygdsföretagandet. Man är intresserade av kommersiellt fiske och kräftfisketurism.

I juni kommer vi också att sammanträffa med ett finskt kräftprojekt för att utbyta erfarenheter.

Enkäten

Vid träffen i Motala redogjorde jag för de inkomna svaren på den enkät jag skickade ut till er i vintras. I korthet kan man säga följande för fiskeåret 2003, grundat på 31 inkomna svar. Betygsskalan som användes var 1-5, där 5 är bäst:

- Kräftfisket, betyg 2,6
- Fångsten jämfört med ett normalår var i snitt 70 %
- Betyget för hur lätt det var att sälja var 3,7
- Priserna var oförändrade eller stigande
- Totalt fångades dessa 31 uppgiftslämnare 15 ton, med ett genomsnitt på 1400 kg

- Priserna, utan moms, varierade mellan 100-225 kr/kg, med ett medel på 134 kr
- De flesta släpper tillbaks småkräftorna
- Fyra säljer till grossist, 10 till detaljist eller privat, och 5 till båda kategorierna
- Knappt hälften ansåg att fisket hade varierat under säsongen i olika delar av vattnen
- På svaren vad vi ska jobba med i projektet, fick vi mycket hög acceptans på att vi ska fortsätta med att ta fram normer för kvalitet, att vi diskuterar detta med handeln, samt att vi tittar på alternativa avsättningsvägar
- Viktigaste frågorna för olika företag var: pris, kortare distributionsled, kvalitet, ”självplock”, utarrendera, sälja de små, upplevelseturism, marknadsföring, mer kräftor, seriösare handel, längre säsong, prispressen nära Vättern

Jag hoppas att komma tillbaks med dessa frågor efter nästa säsong, för att följa upp verksamheten.

Gamla utskick

De som inte fått eller inte har kvar gamla utskick, kan finna dessa på www.fiskekortet.com Där finns allt material lagrat för vem som helst att ta del av.

Handböckerna för kräftfiskevård [Idésammanställning kring biotopvård för flodkräftor](#) och kräftjuridik [Fiskevårdsområden och kräftor-juridiska aspekter](#) finns att hämta på www.astacus.org/ tills vidare.

Adressater

Information från Östgöta Kräftprojekt vänder sig till alla i Östergötland som är intresserade av kräftor och kräftproduktion. I första hand, och allra helst, sprids informationen via elpost. Men då några saknar denna möjlighet gör också ett begränsat kompletterande utskick med vanlig snigelpost. Mottagare av detta får dock informationen några dagar senare.

Du som vet att någon annan kan ha intresse för denna information, tipsa gärna. Är det någon som anser sig ha trillat bort från elpostlistan, kan det tyvärr mycket möjligt vara så. I vintras stals min dator. Jag fick strax en ny igen, men vissa adresslistor försvann. Jag har återskapat med bästa förmåga, men någon kan saknas fortfarande.

Idag finns det 235 mottagare av denna information, vilket jag själv tycker är mycket bra och positivt.

Och nya utskick

Erik Degerman och undertecknad har ställt samman lite information och kuriositeter kring kräftor i ett häfte. Vi kallar det ”Kräftor i natur, bur och kultur”. Det är ett 60-tal sidor med en del bilder, och mycket om kräftor, förr och nu. Detta manus har legat till grund för den kräftbok som också har givits ut,

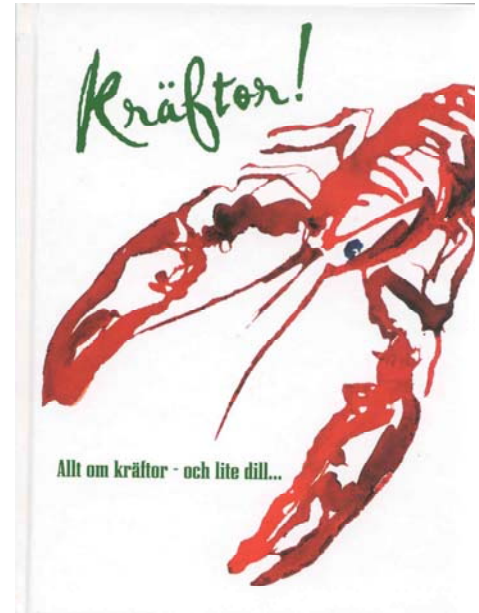
”Kräftor! Allt om kräftor – och lite dill...” H&L förlag. Manus utgör också grunden för de föredrag vi har hållit på många ställen. Många har frågat efter att få ta del av ursprungsmaterialet, sammanställt så som vi själva vill se det. Därför har vi uppdaterat det och ställer det nu till alla att ta del av. Men, då

Manus att hämta

→ detta **manus** är så stor som nästan 2 MB kan det vara svårt för många att få det till sig som elpost. Därför har vi i ett samarbete med www.fiskekortet.com lagt ut det där, så att var och en kan hämta det, om man så vill.

Bok att köpa

→ Om det är någon som också är intresserad av ovanstående **kräftbok**, går den bra att beställa från undertecknad. Den kostar då 200 kr, ingen moms, men plus porto. Den är på 160 sidor. Det finns en hel del recept, samt även en del kåserier av andra mer kända författare.

Dilleextrakt

Jag har blivit kontaktad av en person som har utvecklat kröndillssmak som ett extrakt. Med ett recept på dill och frön och frökapsel där smaken är löst i alkohol, ges nu goda möjligheter att koka tidiga kräftor redan innan färsk kröndill finns att tillgå. Denna essens ska också vara billigare per kilo kokt kräfta, än att köpa kröndill. Produkten är nu klar för att testas mer storskaligt på marknaden. Om någon är intresserad förmedlar jag gärna kontakten. Jag har själv fått tillsänt mig information kring produkten, men har inte haft någon möjlighet till närmare smak eller undersökning av det hela. Jag tycker dock att det låter mycket intressant, som en del av en vidare produktutveckling och rationalisering kring hanterandet av kräftor.

Årets säsong

Jag har redan börjat få förfrågningar om hur årets säsong kommer att bli. Det undrar jag också. Jag brukar slå ifrån mig och säga att det alltid är svårt att sia; framförallt om framtiden.

Men, vi har haft en för kräftor bra vinter, tror jag. Vintern och isen kom ganska sent i höst. Det var inte så väldigt lågt grundvatten, så det var normala flöden av grundvatten i våra sjöar och vattendrag. Det var inga isuppbrott under vintern. Isen gick ganska tidigt under mars, och vattnet blev ganska tidigt riktigt varmt. Detta sammantaget talar för en god övervintring, och en tämligen tidig yngelkläckning. Detta leder också till att både hannar och honor börjar äta och växa tidigt, och också ömsar skal tidigt.

Jag hörde redan vid månadsskiftet till juni om en kräftdamm där honorna släppt ynglen.

Jag har också förhört mig om att tidiga provfisken i en sjö gav endast små fångster. Men i en annan sjö gav provfisket fullt normala fångster. Där såg man också många ettåriga kräftor, vilket är mycket lovande. Man menar att mycket tyder på att förra årets tillbakagång, i år kommer att återgå till normala värden.

Låt oss alltså be om att sommaren blir bra för kräftorna, så att vi får en fin kräftfiskehöst.

Kalendarium

Länsstyrelsen ska göra ett kalendarium för hösten. Är det någon som har en aktivitet som ni önskar ha med, kontakta Erik Gotborn på Länsstyrelsen. Så här skrev han till oss:

Ämne: Informationsbroschyr

Hej!!

Jag håller på och författar en broschyr om kombinationsverksamheter till lantbruket som ska skickas ut i början av september till alla lantbrukare i länet. Den kommer bland annat att innehålla en evenemangskalender med aktiviteter kopplade till just detta. Om ni har några aktiviteter på gång under hösten som ni vill flagga för så har ni möjlighet att få med detta i denna broschyr. Ni behöver inte redan nu ha färdiga datum för era kommande aktiviteter, men det är bra om ni i alla fall vet i vilken månad de kommer att genomföras.

Erik Gotborn nås på erik.gotborn@e.lst.se eller 013-19 62 41.

Detta var allt för denna gång. Välkomna att höra av er med frågor kring kräftor, eller om föredrag. Till dess, varma sommarhälsningar

Björn Tengelin

Structor

MILJÖTEKNIK

Bettorpsgatan 10
SE-703 69 Örebro
SWEDEN

Tel: (+46) 019-676 26 06

Mobil: 070-693 04 88

Fax: 019-676 26 29

bjorn.tengelin@structor.se

www.structor.se